

Griffie ER Bonaire
Ingekomen: 25 mei 2021
Volgnummer: ER-2021000341

Na: grifir di Konseho Insular

E-mail: info@konsehoinsular.nl

Bo karta: 15 di aprel 2021
Nos nr: *GK-2021000208*
Fecha: *5* MEI 2021
Tokante: akshonnan rapòrt CRM Link

Aprsesiabel grifir,

Ku referensia na karta fechá 13 april 2021, nr ER 2021000230 di miembro di Konseho Insular sra D. Coffie, nos ta informá bo lo sigiente.

E rapòrt "Naar een actief aandeelhouderschap" di CRM Link tin diferente kapitulo na un manera praktiko deskribí i ta pesei nos ta referí na paginan 83 te ku 88 di e rapòrt kaminda ku a deskribí un plan di akshon den diferente paso. Por wak e rapòrt atraves di e link:

www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2019/09/18/rapport-naar-een-actief-aandeelhouderschap.

Nos a hinka e lista di akshonnan tumá te ku awor den un asina yamá "Nieuwsbrief" ku un bista breve di e trabounan hasí riba tereno di "Partisipashon Korporativo di Gobiernu". Wak anekso 1.

No ta tur rekomendashon for di e rapòrt ta kla. Den e sigiente mitar di e aña aki ta spera di por a pone atenshon na mayoria di e rekomendashonnan i ku un departamentu nobo yamá **Afdeling Deelnemingen - Departamentu di Partisipashon Korporativo di Gobiernu** (tradukshon liber) lo sigui traha riba e rekomendashonnan huntu ku tur otro trabou konektá na e departamentu aki.

Atentamente,

Gezaghebber

Sr. E Rijna

Anekso: "nieuwsbrief Deelnemingen"

Kopia: gezaghebber, Kwartiermaker Deelnemingen

Correspondentieadres

Kaya Grandi 51 | Kralendijk, Bonaire C.N.
Tel. (+599) 717-5330 | Fax. (+599) 717-8416
www.bonairegov.com

Verzoeken bij beantwoording van deze brief datum, nummer en onderwerp te vermelden

OPENBAAR LICHAAM
BONAIRE

**NIJWSBRIEF
DEELNEMINGEN**

BON DIA!

Dit is de eerste nieuwsbrief over deelnemingen van het Openbaar Lichaam Bonaire. Dagelijks wordt er door de NV's en stichtingen op Bonaire hard gewerkt om klaar te staan voor de eilandbewoners, ondernemers en toeristen. Het OLB is in de rol als aandeelhouder verantwoordelijk voor de hoofdlijnen om het publieke belang te waarborgen. In deze eerste editie vindt u meer informatie over de ontwikkelingen bij het OLB en de NV's en stichtingen.

1 EVEN VOORAF

Voorwoord door de gezaghebber over deelnemingen van het OLB.

PAGINA 2

2 AAN DE SLAG

Een overzicht van de vorderingen rondom actief aandeelhouderschap.

PAGINA 3 en 5

3 ONBEWANDELDE PADEN

Wat doet de Kwartiermaker Deelnemingen van het OLB? Mevr. N. Gonzalez geeft een inkijkje in haar werk.

PAGINA 4

OPENBAAR LICHAAM
BONAIRE

EVEN VOORAF

Gezaghebber Edison Rijna

Het Openbaar Lichaam is aandeelhouder van een groot aantal overheidsdeelnemingen (NV's) en heeft zeggenschap in een aantal stichtingen. De organisaties staan op enige afstand van het OLB om effectief te kunnen functioneren en inwoners en bezoekers van Bonaire te voorzien van de vitale voorzieningen, zoals de luchthaven, brandstof, water en elektriciteit, telefoon en internet. Het Bestuurscollege is als Algemene Vergadering van Aandeelhouders voor een aantal zaken eindverantwoordelijk: de benoeming en ontslag van de toezichthouders, goedkeuring van de begroting en jaarrekening met de winstbestemming en het vaststellen van het beloningsbeleid.

In 2019 heeft het OLB samen met het Ministerie van Binnenlandse Zaken een onderzoek laten doen welke verbeteringen er zijn voor de werking en structuur van de overheidsdeelnemingen. Vanaf begin vorig jaar zijn we onder leiding van onze kwartiermaker mevr. N. Gonzalez hard aan de slag om de aanbevelingen uit het rapport uit te voeren. Ook voormalig gedeputeerde Tjin Asjoe heeft zich vanuit het BC hiervoor met veel enthousiasme ingezet. Zo werven we sinds kort leden van de Raad van Commissarissen openbaar zodat iedereen mee kan doen, gericht op kwaliteit en onze regio. Ook hebben we een nieuw kader voor beloningen van de directie en toezichthouders opgesteld, sober maar doelmatig zoals dat past bij een publiek bedrijf. Ondertussen gaan we door met onze acties, onder andere de actualisatie van onze Code Corporate Governance in 2021. We maken werk van actief aandeelhouderschap!

Actieve deelnemingen

Bonaire Holding Maatschappij
Water- en energiebedrijf Bonaire
Telefonia Bonairiano
Servisio di Limpiesa Bonairiano
Bonaire International Airport
Bonaire Laboratorium
Bonaire Overheidsgebouwen
Oil Trading Bonaire
Tourism Corporation Bonaire
Ontwikkelingsbank Nederlandse Antillen

Overheidsstichtingen

Stichting Beheer Kompleho Deportivo Bonaire
Stichting Openbaar Onderwijs Bonaire
Stichting Fundashon Wegu di number Boneriano

“Veel cruciale
aanbevelingen
uit het rapport
zijn al
uitgevoerd”

Naar een actief aandeelhouderschap

Onderzoek naar de structuur en werking van overheidsbedrijven op Bonaire

ermLINK
info@ermLink.nl
www.ermLink.nl

Keizersgracht 590
1017 EN Amsterdam
+ 31 20 664 7721

LINK

AAN DE SLAG

Met de aanbevelingen uit het rapport “Naar een actief aandeelhouderschap”.

Eind 2019 is begonnen met de aanbevelingen uit het onderzoeksrapport op te volgen. In november is de Kwartiermaker Deelnemingen door het Bestuurscollege aangesteld. Een korte terugblik op de acties :

- Werkbezoek in NL afgelegd voor kennisuitwisseling en de geleerde lessen uit de praktijk bij de samenwerking met overheidsdeelnemingen op te halen. Die lessen worden verwerkt in de acties die het OLB onderneemt.
- De instelling van een Stuurgroep Deelnemingen die vinger aan de pols houdt dat de aanbevelingen voortvarend worden opgepakt.
- Werving- en selectieuitvoeringskader Deelnemingen opgesteld waarbij openbare werving van kandidaten de norm wordt en de voorkeur ligt bij kandidaten uit de regio.
- Workshops met de aandeelhouder om de hoofdlijnen te bepalen ten aanzien van beloningen, borgen van publiek belang, dividend, informatievoorziening etc.
- Uitvoeringskader Deelnemingen voorbereid waarin de thema's uit de workshop zijn uitgewerkt en een duidelijk kader bieden wat de aandeelhouder van de deelnemingen verwacht.

- Profielschetsen voor leden van de Raad van Commissarissen flink vernieuwd zodat daarna een betere selectie kan plaatsvinden met een hogere kwaliteit. Hierdoor is de achterstand ingehaald van diverse benoemingen.
- Een benchmarkonderzoek naar de beloningen voor leden van de Raad van Commissarissen en directies waarbij een nieuwe sobere norm wordt gesteld voor de vergoeding van de werkzaamheden, passend bij de publieke taken van een deelneming.
- Aansporing aan de deelnemingen die onder BHM vallen om de jaarrekeningen snel op orde te maken aangezien er een flinke achterstand is. De aandeelhouder voert hier voortdurend gesprekken over met de Raden van Commissarissen.
- Het instellen van een werkgroep Code Corporate Governance om de verouderde Code uit 2009 te vernieuwen met de huidige standaarden.
- Proces opgezet om te komen tot aanpassing van de statuten van de deelnemingen en stichtingen. Veel statuten zijn verouderd en voldoen niet meer aan de huidige standaarden.

ONBEWANDELDE PADEN

Mevr. Nerry Gonzalez werd in november 2019 aangesteld als Kwartiermaker voor de nieuw te vormen afdeling Deelnemingen van het Openbaar Lichaam. Haar voornaamste taak is het opzetten van een afdeling en de belangrijkste aanbevelingen in gang zetten. In het kort vertelt de Kwartiermaker over haar werk.

Wat heeft u als eerste gedaan toen u begon aan deze functie eind 2019?

“Ik ben begonnen met een goed beeld te vormen van de belangrijkste problemen die vragen om snel aangepakt te worden. Daar heeft het onderzoeksrapport van het ministerie van BZK en het OLB erg goed bij geholpen. Onder andere de bemensing in de Raden van Commissarissen en de behoefte aan een duidelijk kader wat het OLB van de deelnemingen verwacht, vroegen om een duidelijk antwoord. Alle deelnemingen hebben op basis van ons nieuwe werving- en selectiekader een duidelijk beeld hoe wij als aandeelhouder op een transparante wijze toezichthouders willen benoemen met oog voor kwaliteit en mensen uit onze regio. Vanuit de nieuwe afdeling Deelnemingen helpen we onze NV's om dit proces goed te doorlopen.”

Wat viel u op in de contacten met de deelnemingen?

“Directie en Raden van Commissarissen vinden het fijn om een sparringspartner te hebben bij de aandeelhouder om besluitvorming goed voor te bereiden. Omdat het onderwerp good governance nu duidelijk bij het OLB op de agenda staat, kunnen we hierdoor ook beter aangeven wat wij als aandeelhouder van de NV's verwachten. Dit komt uiteindelijk ten goede voor het functioneren van een deelneming en daarmee de dienstverlening voor onze inwoners, bedrijven en bezoekers. In het begin is het wennen voor de NV's omdat er strakker wordt gestuurd door de aandeelhouder. Tegelijkertijd is duidelijkheid ook fijn voor een onderneming. Dit past bij de nieuwe rol van het OLB in het kader van actief aandeelhouderschap.”

Wat zijn de uitdagingen voor 2021?

“Het is ontzettend mooi om te zien dat er door veel mensen hard is gewerkt om de belangrijkste aanbevelingen uit het onderzoeksrapport op te volgen. Daar hebben de deelnemingen ook erg goed aan mee geholpen. Tegelijkertijd zijn we nog niet klaar. Mijn taak is om de nieuwe afdeling dit jaar verder op te zetten zodat nieuwe collega's verder kunnen met de uitwerking van de minder urgente aanbevelingen uit het rapport. De grote lijnen staan: een kader voor deelnemingen wat de aandeelhouder verwacht op belangrijke thema's, een nieuw beloningsbeleid, een duidelijke koers over de werving en selectie van toezichthouders en directie bij de NV's en stichtingen en dit jaar verwachten we ook nog een aangepaste Code Corporate Governance. Daar mogen we gezamenlijk ontzettend trots op zijn dat we dit in een korte tijd hebben bereikt. Ondertussen staan de jaarlijkse zaken niet stil: de advisering rondom de begrotingen en jaarrekeningen van de deelnemingen en stichtingen en benoemingen van RvC-leden en directie. Ook de opheffing van BHM vergt aandacht omdat de NV's direct onder de aandeelhouder komen te vallen. Kortom, nog een hoop te doen in dit jaar!”

Aanbevelingen uit het onderzoeksrapport om met hoge prioriteit op te pakken	Status: groen = afgerond blauw = in progress	Toelichting
Het instellen van een stuurgroep en aanstellen van een Kwartiermaker	Groen	In november 2019 is de Kwartiermaker aangesteld en tevens een stuurgroep ingesteld.
Ontbinden en liquideren van inactieve vennootschappen en stichtingen	Blauw	Juridische voorbereidingen worden gestart
Toezicht minister op deelnemingen Bonaire moet voldoen aan beginselen van goed bestuur zie wet FinBES	Blauw	Is vanuit het OLB meegegeven in het onderzoek van de minister naar de FinBES (hoofdstukken I,II en III)
Aanpassing Statuten	Blauw	Juridische voorbereidingen zijn gestart, sommige NV's hebben al nieuwe concept-statuten oa BIA.
Moderniseren en actualiseren Code + verwerken aanbevelingen	Blauw	Werkgroep en klankbordgroep herziening Code Corporate Governance is ingesteld.
Afspraken over financiële en bedrijfseconomische ratio's	Groen	Maakt onderdeel uit van de gesprekken in de AvA bij goedkeuring begrotingen.
Dividend- en reserveringsbeleid opstellen	Groen	Opgenomen in het uitvoeringskader Deelnemingen.
Onderzoek overreserves	Blauw	Kan in werking worden gezet zodra jaarrekeningen gereed zijn.
Alle entiteiten dienen jaarrekeningen t/m 2018 af te hebben, incl. de controle	Blauw	De NV's worden voortdurend aangemaand om de jaarrekeningen z.s.m. af te ronden. Momenteel voldoen alleen de deelnemingen onder BHM en BHM zelf nog niet aan deze aanbeveling.
Implementatie financiële noodzakelijke interventies bij specifieke entiteiten	Groen	BOG: onderzoeksrapport beveelt aan om bestaansrecht van deze NV te onderzoeken. Aandeelhouder wil eerst werken aan de opheffing van BHM.
	Blauw	TCB en Selibon: in afwachting van de actuele jaarrekeningen zodat eventuele financiële interventies in beeld gebracht kunnen worden. Beide NV's hebben een zorgcontract waarin financiering is geregeld.
Afwegingskader wel/niet publieke voorziening vaststellen	Groen	Opgenomen in het uitvoeringskader Deelnemingen.
Kaders beloning bestuurders en toezichthouders vaststellen	Groen	Benchmarkonderzoek uitgevoerd en nieuwe norm vastgesteld.
Strategisch aandeelhoudersbeleid	Groen	Opgenomen in het uitvoeringskader Deelnemingen.
Zorgdragen goede in- en vervulling aandeelhouderstaken	Groen	Adviezen komen vanuit de nieuwe afdeling Deelnemingen.

Oprichten afdeling deelnemingen		Vanaf november 2019 door de Kwartiermaker en thans bezig met een blauwdruk Afdeling Deelnemingen
Wegwerken tekort aan geschikte en geschoolde commissarissen		De meeste actieve NV's hebben nieuwe profielschetsen en is het wervingsproces verbeterd waardoor er geschikte en geschoolde commissarissen geworven worden.
Visie op (permanente) educatie ontwikkelen en omzetten in beleid		Opgenomen in het uitvoeringskader Deelnemingen.
Acties rondom BHM		BHM heeft van de AvA de opdracht gekregen om te komen tot een plan voor opheffing en de NV's rechtstreeks onder te brengen bij de aandeelhouder. Net als de andere NV's.